

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحُكْمُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکترای حرفه‌ای دندانپزشکی

عنوان:

بررسی دیدگاه بیماران مراجعه کننده به کلینیک آموزشی دندانپزشکی
اردبیل در مورد رعایت اخلاق حرفه‌ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه
بالینی در سال ۱۳۹۸

استاد راهنمای:

دکتر فیروز زادفتاح

نگارش:

آی سان معصومی

آبان ماه ۱۳۹۹

شماره پایان نامه: ۱۴۱

سپاسگزاری :

بر خود واجب می دانم از استاد فرزانه دکتر فیروز زادفتاح که به عنوان استاد راهنمای در مراحل مختلف این پایان نامه همواره با سعه صدر و گشاده رویی در کنار من بودند و در طول مدت تحصیل از راهنمایی های اخلاقی و علمی ایشان بهره جسته ام تشکر و قدردانی نمایم.

تقدیم به:

این پایان نامه را به پدر
و مادر و برادر عزیزم
تقدیم می کنم

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده
فصل اول: کلیات تحقیق	
۲	۱-۱. مقدمه
۳	۱-۲. بیان مسئله
۵	۱-۳. تعریف واژه‌ها
۶	۱-۴. اهداف تحقیق
۶	۱-۴-۱. هدف کلی
۶	۱-۴-۲. اهداف اختصاصی
۷	۱-۴-۳. اهداف کاربردی
۷	۱-۵. فرضیه‌های تحقیق
فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق	
۸	۲-۱. مبانی نظری تحقیق
۸	۲-۱-۱. تعریف اخلاق
۹	۲-۱-۲. تعریف اخلاق حرفه‌ای
۱۱	۲-۱-۳. تعریف اخلاق زیستی
۱۱	۲-۱-۴. تعریف اخلاق پزشکی
۱۳	۲-۱-۵. تاریخچه اخلاق پزشکی
۱۳	۲-۱-۶. طبقه‌بندی اخلاق
۱۳	۲-۱-۶-۱. اخلاقی توصیفی
۱۴	۲-۱-۶-۲. اخلاقی هنجاری
۱۵	۲-۱-۷. اصول اخلاق پزشکی
۱۵	۲-۱-۷-۱. اصل استقلال فردی بیمار

۱۶	۱-۲-۷-۲. اصل سود رسانی.....
۱۷	۲-۱-۷-۳. اصل عدم آسیب رسانی.....
۱۸	۲-۱-۷-۴. اصل عدالت.....
۱۹	۲-۱-۸ مسائل مربوط به آموزش اخلاق پزشکی.....
۲۰	۲-۱-۹. آموزش اخلاق در دندانپزشکی.....
۲۲	۲-۱-۱۰. اخلاق حرفه ای در دندانپزشکی در ایران.....
۲۴	۲-۱-۱۱. اصول آموزش اخلاق در دندانپزشکی.....
۲۷	۲-۲. مبانی عملی تحقیق (پیشینه تحقیق).....

فصل سوم: روش اجرای تحقیق

۳۳	۳-۱. نوع پژوهش.....
۳۳	۳-۲. جمعیت مورد مطالعه و نمونه گیری.....
۳۴	۳-۳. روش انجام تحقیق.....
۳۶	۳-۴. ملاحظات اخلاقی.....
۳۶	۳-۵. روش تجزیه و تحلیل داده ها.....

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها

۳۸	۴-۱. آماره های توصیفی رعایت اخلاق حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی.....
۳۹	۴-۲. وضعیت رعایت اخلاق حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی در تک تک سوالات.....
۴۰	۴-۳. بررسی میزان رعایت اخلاق حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی بر اساس جنسیت
۴۱	۴-۴. بررسی میزان رعایت اخلاق حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی بر اساس سن دانشجویان.....
۴۲	۴-۵. بررسی میزان رعایت اخلاق حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی بر اساس تا هل.....
۴۴	۴-۶. بررسی میزان رعایت اخلاق حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی بر اساس ترم تحصیلی
۴۶	۴-۷. بررسی میزان رعایت اخلاق حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی در بخش های مختلف

۸-۴ بررسی میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی بر اساس تحصیلات بیمار

۴۸

فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری

۵۰	۱-۱. بحث.....
۵۵	۲-۱. نتیجه‌گیری.....
۵۵	۳-۱. پیشنهادات.....
۵۶	۴-۱. محدودیت‌های تحقیق.....
۵۷	منابع.....

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۳-۱. تعداد نمونه های مورد بررسی در بخش های مختلف.....	۳۳
جدول ۴-۱. آماره های توصیفی اخلاق حرفه ای.....	۳۸
جدول ۴-۲. درصد رعایت اخلاق حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی در تک تک سوالات.	۳۹
جدول ۴-۳. آماره های رعایت اخلاق حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی بر اساس جنسیت	۴۰
جدول ۴-۴. آماره های رعایت اخلاق حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی بر اساس سن.....	۴۱
جدول ۴-۵. آماره های رعایت اخلاق حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی بر اساس تأهل.....	۴۳
جدول ۴-۶. آماره های رعایت اخلاق حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی بر اساس ترم	۴۴
جدول ۴-۷. آزمون تامهنس T2 برای مقایسه دو به دو ترم های دانشجویان.....	۴۵
جدول ۴-۸. آماره های رعایت اخلاق حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی بر اساس بخش.....	۴۶
جدول ۴-۹. آزمون تامهنس T2 برای مقایسه دو به دو بخش ها.....	۴۷
جدول ۴-۱۰. آماره های رعایت اخلاق حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی بر اساس تحصیلات بیمار.....	۴۸
جدول ۴-۱۱. آزمون تامهنس T2 برای مقایسه دو به دو بر اساس تحصیلات بیمار.....	۴۹

فهرست نمودار

عنوان	صفحه
نمودار ۴-۱. توزیع داده های رعایت اخلاق حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی.....	۳۸
نمودار ۴-۲. مقایسه رعایت اخلاق حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی بر اساس جنسیت.....	۴۰
نمودار ۴-۳. مقایسه رعایت اخلاق حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی بر اساس سن.....	۴۲
نمودار ۴-۴. مقایسه رعایت اخلاق حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی بر اساس تا هل	۴۳
نمودار ۴-۵. مقایسه رعایت اخلاق حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی بر اساس ترم.....	۴۵
نمودار ۴-۶. مقایسه رعایت اخلاق حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی بر اساس بخش	۴۷
نمودار ۴-۷. مقایسه رعایت اخلاق حرفه ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی بر اساس تحصیلات بیماران.....	۴۹

چکیده

مقدمه: در جامعه‌ی پژوهشی بحث اخلاق به دلیل اهمیت این حرفه از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است و دندانپزشکی نیز همانند سایر شاخه‌های علوم پژوهشی نیازمند چنین توجهی است. این مطالعه هم با هدف بررسی دیدگاه بیماران مراجعه‌کننده به کلینیک آموزشی دندانپزشکی اردبیل در مورد رعایت اخلاق حرفه‌ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی در سال ۱۳۹۸ انجام شد.

مواد و روش کار: پژوهش حاضر، یک مطالعه توصیفی- تحلیلی بود؛ که در دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پژوهشی اردبیل بر روی ۳۴۰ بیمار مراجعه‌کننده به دانشکده با روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی به صورت تلفنی انجام پذیرفت. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته شامل ۲۳ سؤال بسته پاسخ استفاده شد. بعد از جمع‌آوری اطلاعات به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها به گزینه‌ی درست سوالات (گزینه‌ای که مطابق با اصول اخلاقی ADA بود) امتیاز یک و به گزینه‌های نادرست صفر داده در نظر گرفته شد. سپس با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۲۲ با استفاده از آزمون‌های آماری تی مستقل، تحلیل واریانس، من ویتنی و کروسکال والیس در سطح خطای ۵ صدم تحلیل گردید.

نتایج: نتایج نشان داد که در ۸۸ درصد موارد دانشجویان اخلاق حرفه‌ای در حوزه بالینی را رعایت کرده بودند، اما در رعایت اطلاع‌رسانی از هزینه دندانپزشکی در ۴۲/۹۴ درصد و سرعت و آمادگی کار در ۶۱/۱۸ درصد مشکل داشتند. همچنین تفاوت معناداری در میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی بر اساس جنسیت و سن مشاهده نگردید ($P>0.05$)؛ اما تفاوت معناداری در میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی بر اساس تأهل، ترم دانشجویان و تحصیلات بیماران مشاهده گردید ($P<0.05$)؛ و رعایت اخلاق حرفه‌ای دانشجویان دندانپزشکی در حوزه بالینی کمترین مقدار در بخش ارتدنسی و بیشترین مقدار در بخش پریو مشاهده گردید ($P<0.05$).

نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه نشان داد دانشجویان دندانپزشکی اردبیل در مورد رعایت اخلاق حرفه‌ای در حوزه بالینی، مهارت بالایی در مواجهه با بیماران خود دارند.

کلمات کلیدی: اخلاق حرفه‌ای، حوزه بالینی، دندانپزشکی.